

KARACİĞER BİYOPSİSİ

written by Dr. Aydoğan Lermi

Karaciğer biyopsisi karaciğerden küçük bir parçanın alınıp mikroskopta incelenmesi ile hastalıkların karaciğere verdiği zararın tespit edilmesidir. Karaciğer biyopsisi genellikle ince bir iğne yardımıyla deriden girilerek yapılır ancak çok nadir hallerde laparoskopi ile yada açık olarak da yapılması gerekebilir.

Karaciğer nedir?

Karaciğer vücudun en büyük organıdır. Vücudun birçok fonksiyonu karaciğer tarafından idare edilir.

- Kandan zehirli maddelerin, temizlenmesi,
- Mikroplara karşı savaşmak,
- Yenilen gıdaların sindirilmesi,
- Besin ve vitaminlerin saklanması,
- Enerji depolamak,
- Protein üretmek gibi temel görevler hep karaciğerin işidir.

Karaciğer Biyopsisi Ne zaman Yapılır?

Karaciğer biyopsisi kan testleri, ultrason, film ve diğer teşhis araçları ile karaciğerdeki hastalık teşhis edilemeyince yapılır. Genellikle kronik hepatit gibi karaciğere zarar veren hastalıkların ne derece zarar verdiklerini tespit etmek ve buna göre tedaviyi programlamak için yapılmaktadır.

Karaciğer Biyopsisi İçin Hazırlık Gerekir mi?

Evet karaciğer biyopsisinden en az 1 hafta önce doktorunuzun ilaçlarınızı kontrol etmesi ve birtakım ayarlamalar yapması gerekir. Bazı ilaçların karaciğer biyopsisi öncesi ve biyopsi sonrası bir süre kesilmesi gerekir. Özellikle kan pıhtılaşmasını bozan ilaçlar, sedatif ilaçlar kesilir. Karaciğer biyopsisi öncesi kısıtlanan veya kesilen ilaçlar şunlardır:

- Aspirin, ibufen gibi ağrı kesiciler ve kan sulandırıcı ilaçlar,
- Steroid ilaçlar,
- Heparin ve benzeri kan sulandırıcılar,
- Tansiyon ilaçları,
- Diyabet ilaçları,
- Anti depresan ilaçlar,
- Antibiyotikler,
- Astım ilaçları,
- Diyet takviyesi amacıyla kullanılan ilaçlar.

Karaciğer biyopsisi öncesi bu ilaçların doktor tarafından dikkatle gözden geçirilip kesilmesi veya doz ayarlaması yapılması gereklidir.

Prosedür sırasında hastanın nefesini tutması istenecektir bu nedenle hastanın gelmeden önce nefes egzersizleri yapması ve nefesini 30 - 40 saniye tutmaya çalışması istenir.

Biyopsi öncesinde sabah kan alınıp kanama ve pıhtılaşma değerleri gözden geçirilir. Ağır karaciğer hastalığı olanlarda kanama problemi biyopsi sonrası kanama riskini arttırır. Bu durumda pıhtılaşma sağlayıcı ilaçlar yapılır.

Hastaların biyopsi öncesi ve sonrasında aç olmaları gereklidir. Biyopsi öncesi 8 saat açlık gerekir.

Hastalara ağrı kesici ve anksiyete giderici sedatif ilaçlar verileceği için 12 saat boyunca araba kullanmaları sakıncalıdır, hastaların yalnız gelmemeleri ve dönüşlerini ayarlamaları gerekir. Prosedür süresince damar yolu açık tutulur ve gerekirse ilaçlar bu yoldan verilir.

Karaciğer Biyopsisi Nasıl Yapılır?

Karaciğer biyopsisi hastanede yada klinikte yapılabilir. İnce bir iğne ile karaciğere girilerek küçük bir parça alınır. En çok tercih edilen yöntem deriden girilerek iğne ile parçanın alınmasıdır. Bu işlen 20 – 40 saniye kadar sürer. Bu işlen sırasında hastanın nefesini tutması istenir. Girişim öncesinde Ultrason veya Tomografi istenebilir.

- Hastaya sakinleştirici verilir,
- Hastaya pozisyon verilerek sol yanına yatırılır,
- Giriş yeri işaretlenir,
- Bölge iğne ile uyuşturulur,
- Biyopsi iğnesi ile karaciğere girilir (bu sırada Ultrason kullanılabilir),
- Parça alınarak çıkılır,
- Bölgeye 5-10 dakika kompres yapılarak basılır,
- Hastaya pozisyon verilerek istirahat yatağına alınır,
- Hasta en az 4 - 6 saat kum torbası ile bası altında yatakta tutulur,
- Kontrol ultrasonu yapılarak kanama vb. komplikasyon varlığı araştırılır,
- Her şey normal ise hasta ayağa kaldırılır ve taburcu edilir.

Anestezinin etkisi 12 saat kadar sürer, bu süre içinde hasta bayılabilir, araba kullanmak, mutfak işleri gibi tehlikeli işler ile uğraşmak, tek başına yürümeye kalkışmak tehlikelidir. Biyopsi sonrası 2 gün istirahat etmek, spor yapmamak, ağır kaldırmamak gerekir. Biyopsi yerinde bir haftayı bulan hafif ağrı olabilir. Ağrı olursa parasetamol içeren, kanama değerlerini bozmayan hafif ağrı kesiciler kullanılabilir.

Biyopsi Sonucumu Ne Zaman Alırım?

Biyopsi materyali kısa sürede patoloji merkezine gönderilir, burada yapılan boyama ve özel teknikler ile karaciğerdeki harabiyet ve hastalığın durumu derecelendirilir. Biyopsi sonucu genellikle bir hafta içinde alınır.

Karaciğer Biyopsisinin Tehlikesi Nedir?

Karaciğer biyopsisinden sonra en sık görülen komplikasyon ağrıdır. Hastaların %20 sinde biyopsi sonrası ağrı şikayeti olur ancak bunların neredeyse tamamı parasetamol ile geçer. Biyopsi yerinde kanama nadir görülen bir komplikasyon dur hastaların 500 de birinde görülür. iç organların zedelenmesi, enfeksiyon, karın iç zarının iltihabı çok nadir görülen yan etkileridir. Sol omuza vuran ağrı, karın ağrısı, yüksek ateş yada aşırı halsizlik durumunda doktorunuzu arayınız.

Karaciğer Biyopsisini SGK karşılar mı?

Evet karaciğer biyopsi girişimi SUT tarafından ödenmektedir.

Kısaca Karaciğer Biyopsisi

- Karaciğer hastalığının teşhisi veya derecelendirilmesi için iğne ile karaciğerden küçük parça alınmasıdır,
- Parça patolojide değerlendirilir, rapor bir haftada çıkar,
- En sık iğne ile ve hafif uyuşturularak yapılır,

- 20- 40 saniye süren bir işlemdir,
- SUT tarafından parası ödenir,
- Bir hafta önceden hazırlık gerekir bazı ilaçların kesilmesi gerekir, doktorunuza tüm ilaçlarınızı söyleyin,
- Biyopsiden önce nefes tutma egzersizi yapın,
- Hastaya ağrı kesici verilecek hasta tek başına dönemez, 12 saat araba kullanamaz, tehlikeli iş yapamaz, düşebilir, bayılabilir,
- Biyopsiden önce 8 saat aç olması gerekir,
- Biyopsiden sonra 4- 6 saat hastanede kalması gerekir,
- Bir iki gün ev istirahati gereklidir,
- Biyopsi sonrası bir hafta ağır egzersiz, ağır kaldırma yapmayacak,
- Biyopsi yerinde bir hafta hafif ağrı olabilir parasetamol ile geçer,
- Şiddetli karın ağrısı, sol omuz ağrısı, ateş yada halsizlik olursa doktora başvurulacak.